FI.PLM.2015-4646
412/40.04.00/2013

16.9.2015

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö / Ilkka Ojala

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Lakivaliokunnan kokous 17.9.2015 klo 10:00

Hallituksen esitys eduskunnalle Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussääntöön vuonna 2010 Kampalan tarkistuskonferenssissa tehtyjen muutosten hyväksymisestä

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa ulkoasiainministeriön oikeuspalvelun lausunnosta 9.9.2015 HEL7MO347-22 sekä ulkoasiainministeriön oikeuspalvelun ja oikeusministeriön yhteistyössä laatimasta muistiosta 9.9.2015.

Puolustusministeriöllä ei ole huomauttamista yllä mainituista ulkoasiainministeriön lausunnosta ja ulkoasiainministeriön sekä oikeusministeriön yhteistyössä laatimasta muistiosta.

Seuraavassa käsitellään puolustusministeriön hallinnonalaan liittyviä kysymyksiä.

Hyökkäysrikos määritellään sellaisen hyökkäysteon suunnitteluksi, valmisteluksi, aloittamiseksi tai toteuttamiseksi, joka on luonteeltaan, vakavuudeltaan ja mittasuhteiltaan ilmeisellä tavalla Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastainen. Yksilön hyökkäysrikos edellyttää aina valtion hyökkäystekoa.

Jotta kyberhyökkäys voisi tulla arvioitavaksi hyökkäysrikoksena, kyseessä tulee olla hyökkäysteko, jossa valtio käyttää aseellista voimaa toisen valtion suvereniteettia, alueellista koskemattomuutta tai poliittista riippumattomuutta vastaan tai muulla tavoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan vastaiseksi.

Kansainvälisessä oikeudessa ei ole yhteisesti hyväksyttyä, hyökkäysteoksi luonnehdittavaa kyberhyökkäyksen määritelmää. Kansainvälisen oikeuden mukaan hyökkäysteko ei ole riippuvainen käytetystä aseesta. Mitään aseellista voimankäyttöä tai aseellisen voimankäytön menetelmää taikka asetta ei ole suljettu voimankäyttöä koskevien säännösten ulkopuolelle.

Verkkoympäristö (kyberavaruus) ja kansainvälinen humanitaarinen oikeus:

- Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategia (suomenkielinen versio): ”Samat lait ja normit, jotka säätelevät päivittäin elämämme muita osa-alueita, koskevat myös verkkoympäristöä.”

- Kansainväliset normit, koskien sodan ja rauhan aikaa, soveltuvat myös verkkoympäristössä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Ei liene olemassa mitään kansainvälisoikeudellista normistoa, joka koskisi pelkästään kyberhyökkäyksiä ja/tai 'kybervoimankäyttöä'.

Kyberhyökkäyksen osalta kyse on siitä, kuinka voimassa olevia normeja tulkitaan. Tämä pätee sekä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan määräyksiin (jus ad bellum) että aseellisissa selkkauksissa sovellettaviksi tuleviin ns. sodan oikeussääntöihin (jus in bello).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi